

האוניברסיטה העברית בירושלים

**דוחות כספיים ליום
30 בספטמבר 2021**

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח רואי החשבון המבקרים
3	מאזנים
4	דוחות על הפעילויות
5	דוחות על השינויים בנכסים נטו
7	דוחות על תזרימי המזומנים
9	באורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
רחוב הרטום 8, הר חוצבים
תא דואר 212
ירושלים 9100102
02 531 2000

דוח רואי החשבון המבקרים לחבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית בירושלים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של האוניברסיטה העברית בירושלים (להלן - "האוניברסיטה") (תאגיד מוכר לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח - 1958) לימים 30 בספטמבר 2021 ו-2020 ואת הדוחות על הפעילויות, הדוחות על השינויים בנכסים נטו והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הועד המנהל וההנהלה של האוניברסיטה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את המידע הכספי מתוך הדוחות הכספיים של חברות המוצגות על בסיס שווי מאזני, אשר ההשקעה בהן לימים 30 בספטמבר 2021 ו-2020 הסתכמה לסך של 72,558 אלפי ש"ח ו-66,464 אלפי ש"ח בהתאמה, ואשר חלק האוניברסיטה ברווחי החברות הנ"ל לשנים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 ו-2020 הסתכם לסך של 5,406 אלפי ש"ח ו-4,230 אלפי ש"ח בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים אלה שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"ל"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הנהלת האוניברסיטה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל דוחות רואי חשבון מבקרים אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של האוניברסיטה לימים 30 בספטמבר 2021 ו-2020 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים של האוניברסיטה לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לבאור ג1 ובאור 14ב' בדבר הסכם שנחתם בין האוניברסיטה וות"ת במטרה להבטיח איזון תקציבי שיאפשר יציבות פיננסית לטווח ארוך.

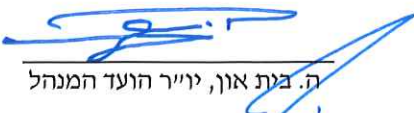
סומך חייקין
סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2022

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	באור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
		3א'	נכסים
			רכוש שוטף
			מזומנים ושווי מזומנים
193,132	80,059		השקעות בניירות ערך ופיקדונות
323,235	460,659		אגודות הידידים
72,854	71,385		חייבים בגין מחקרים ופרוייקטים מיוחדים
165,938	169,872	6	הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת)
22,849	-	8	חייבים בגין בנייה
28,041	23,575		חייבים ויתרות חובה
204,663	165,672	7	מלאי
1,268	2,217		
<u>1,011,980</u>	<u>973,439</u>		
			השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך
-	199,680	14ג'	חייבים בגין עסקת קומבינציה
99,856	104,617	4	השקעות בתאגידים מוחזקים ואחרות
1,372,514	1,744,360	5	השקעות בניירות ערך ופיקדונות
<u>1,472,370</u>	<u>2,048,657</u>		
			רכוש קבוע, נטו
7,014,650	7,036,485	9	
			מזומנים והשקעות המיועדים לרכוש קבוע
158,700	182,289		
			נדל"ן להשקעה, נטו
336,767	247,938	10	
<u>9,994,467</u>	<u>10,488,808</u>		סך הכל נכסים

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	באור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
		3א'	התחייבויות
			התחייבויות שוטפות
177,277	177,944	13	עובדים ומוסדות עבור ניכויים
75,564	74,039		ספקים ונותני שירותים
119,954	106,227	11	זכאים ויתרות זכות
-	76,962	8	הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת)
81,506	82,703		שכר לימוד מראש
263,446	260,376	13	חלויות שוטפות בגין פנסיה תקציבית, נטו
54,419	61,005	14	הפרשות אחרות
<u>772,166</u>	<u>839,256</u>		
			התחייבויות לזמן ארוך
5,038,307	5,392,764	13	התחייבויות בשל זכויות לעובדים
145,931	166,643		פיקדונות אגודת ידדים ואחרים
3,286	2,959		התחייבות לתשלום אגונה
<u>5,187,524</u>	<u>5,562,366</u>		
		14	התחייבויות תלויות והתקשרויות
			נכסים נטו
			נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה
(465,080)	(299,806)		גרעון מצטבר מפעילויות
(115,837)	-	ב'3	גרעון בקרנות הצמיתות
(5,301,753)	(5,653,140)	ד'13	בגין עתודות לזכויות עובדים
7,014,650	7,036,485		ששימשו לרכוש קבוע
<u>1,131,980</u>	<u>1,083,539</u>		
			נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה זמנית
862,184	841,418	12	מחקרים ופרוייקטים מיוחדים
158,700	182,289		השקעות ברכוש קבוע
-	71,884		עודף בקרנות הצמיתות
3,459	3,719		חלק האוניברסיטה בנכסים נטו של תאגידים מוחזקים
<u>1,024,343</u>	<u>1,099,310</u>		
			נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה קבועה
1,821,712	1,860,177	3	קרנות צמיתות
56,742	44,160		קרנות אחרות
<u>1,878,454</u>	<u>1,904,337</u>		
<u>4,034,777</u>	<u>4,087,186</u>		
<u>9,994,467</u>	<u>10,488,808</u>		

 פרופ' א. כהן, נשיא
 רו"ח י. כהן, סמנכ"ל כספים

 ה. בית און, יו"ר הוועד המנהל
 י. פרנקל, סגן נשיא ומנכ"ל

27 במרס 2022
 תאריך אישור הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		באור	
2020	2021		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
מחזור הפעילויות			
1,372,692	1,445,633	15	הקצבות מהוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת)
108,946	82,723		תרומות מאגודות הידידים ואחרים
280,458	297,711	16	הכנסות מסטודנטים
3,340	4,305		הכנסות מתמלוגים
116,136	110,794	17	הכנסות אחרות
688,755	655,683		סכומים ששוחררו מנכסים נטו שהוגבלו לפעילויות
2,570,327	2,596,849		
עלות הפעילויות			
1,760,932	1,696,539	18	הוראה ומחקר ושירותי עזר
201,679	220,400	19	שירותים ומלגות לסטודנטים
53,331	39,273	13	עדכון פנסיה תקציבית
62,625	90,862	13	עדכון עתודות לזכויות עובדים
183,865	188,707	9,10	הוצאות פחת והפחתות
47,865	47,848	20	הוצאות ישירות אחרות
2,310,297	2,283,629		
260,030	313,220		הכנסות נטו מפעילויות
89,636	91,349	22	הוצאות הנהלה וכלליות
32,363	24,840		הוצאות גיוס תרומות
26,801	25,916		הוצאות פרסום ושיווק
148,800	142,105		
111,230	171,115		הכנסות נטו לפני מימון
143,844	85,707	23	הוצאות מימון, נטו
(32,614)	85,408		הכנסות (הוצאות) נטו לאחר מימון
9,349	65,682	14ג'	רווח הון ממכירת נכסים
(5,867)	4,501		חלק בהכנסות (הוצאות) נטו של תאגידיים מוחזקים
(29,132)	155,591		עודף (גרעון) לשנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

דוחות על השינויים בנכסים נטו (גרעון בנכסים נטו)

סה"כ	שקיימת לגביהם הגבלה קבועה	שקיימת לגביהם הגבלה זמנית					שלא קיימת לגביהם הגבלה					
		סה"כ	חלק בתאגידים מוחזקים	עודף בקרנות הצמיתות	השקעות ברכוש קבוע	מחקרים ופרויקטים מיוחדים	סה"כ	ששימשו לרכוש קבוע	בגין עתודות לזכויות עובדים	גירעון בקרנות הצמיתות	גרעון מצטבר מפעילויות	
4,034,777	1,878,454	1,024,343	3,459	-	158,700	862,184	1,131,980	7,014,650	(5,301,753)	(115,837)	(465,080)	יתרה ליום 1 באוקטובר 2020
155,591	-	-	-	-	-	-	155,591	-	-	-	155,591	תוספות במהלך השנה האקדמית 2021
250,685	46,872	203,813	-	-	34,568	169,245	-	-	-	-	-	עודף לשנה תרומות
50,733	-	44,886	-	-	35,314	9,572	5,847	-	-	5,847	-	הקצבות מהוועדה לתכנון ותקצוב
496,044	-	472,973	-	-	4,385	468,588	23,071	-	-	23,071	-	הקצבות והכנסות אחרות
246,985	-	-	-	-	-	-	246,985	-	-	246,985	-	הכנסות מהשקעות של הקרנות הצמיתות
-	11,326	-	-	-	-	-	(11,326)	-	-	(7,790)	(3,536)	סכומים שהוקצו לשיקום קרנות
11,256	-	-	-	-	-	-	11,256	-	-	11,256	-	הכנסות ממימוש נכסים שתרומתם הוגבלה
260	-	260	260	-	-	-	-	-	-	-	-	חלק האוניברסיטה בשינויים הוניים של תאגידים מוחזקים
(430,777)	-	-	-	-	-	-	(430,777)	-	(430,777)	-	-	מדידה מחדש של התחייבות נטו בגין הטבה מוגדרת
(553,202)	-	(531,569)	-	-	-	(531,569)	(21,633)	-	-	(21,633)	-	גריעות במהלך השנה האקדמית 2021
(102,481)	-	(85,596)	-	-	-	(85,596)	(16,885)	-	-	(16,885)	-	סכומים ששוחררו מהגבלות סכומים ששוחררו לתקורות
-	-	(114,444)	-	-	(58,172)	(56,272)	114,444	-	-	-	179,243	סכומים ששוחררו מהגבלה לרכוש קבוע סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות פחת סכומים שהוקצו לשוחררים ואחרים
(47,086)	(8,881)	-	-	-	-	-	(38,205)	(179,243)	-	(38,205)	-	סכומים שהוקצו לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה זמנית או קבועה
-	(11,642)	37,452	-	-	7,494	29,958	(25,810)	-	-	(25,810)	-	התאמת קרנות אנונה הפרשי שער והצמדה, נטו
(268)	(268)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
(25,331)	(11,524)	(24,692)	-	-	-	(24,692)	10,885	-	-	10,885	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	79,390	-	(79,390)	העברת סכומים שלא קיימת לגביהם הגבלה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(86,634)	סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות בגין עדכון עתודות לזכויות עובדים בעת פרישה
-	-	71,884	-	71,884	-	-	(71,884)	86,634	-	(71,884)	-	סכומים שהועברו לרכישת רכוש קבוע העברת יתרת עודף תשואה להגבלה זמנית
4,087,186	1,904,337	1,099,310	3,719	71,884	182,289	841,418	1,083,539	7,036,485	(5,653,140)	-	(299,806)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

דוחות על השינויים בנכסים נטו (גרעון בנכסים נטו)

סה"כ	שקיימת לגביהם הגבלה קבועה הקרנות הצמיתות (כולל קרנות אחרות)	שקיימת לגביהם הגבלה זמנית				שלא קיימת לגביהם הגבלה					
		סה"כ	חלק בתאגידים מוחזקים	השקעות ברכוש קבוע	מחקרים ופרויקטים מיוחדים אלפי ש"ח	סה"כ	ששימשו לרכוש קבוע	בגין עתודות לזכויות עובדים	גירעון בקרנות הצמיתות	גרעון מצטבר מפעילויות	
											סה"כ
3,675,481	1,820,513	958,719	2,771	61,100	894,848	896,249	7,051,098	(5,631,974)	(71,354)	(451,521)	יתרה ליום 1 באוקטובר 2019
273,029	52,346	220,683	-	76,073	144,610	-	-	-	-	-	תוספות במהלך השנה האקדמית 2020
21,863	-	15,088	-	5,844	9,244	6,775	-	-	6,775	-	תרומות
533,983	-	510,523	-	67,101	443,422	23,460	-	-	23,460	-	הקצבות מהוועדה לתכנון ותקצוב
(991)	-	-	-	-	-	(991)	-	-	(991)	-	הקצבות והכנסות אחרות
13,240	-	13,828	-	-	13,828	(588)	-	-	(588)	-	הכנסות מהשקעות של הקרנות הצמיתות
-	17,265	-	-	-	-	(17,265)	-	-	(2,405)	(14,860)	רווח (הפסד) הון
688	-	688	688	-	-	-	-	-	-	-	סכומים שהוקצו לשיקום קרנות חלק האוניברסיטה בשינויים הוניים של תאגידים מוחזקים
250,971	-	-	-	-	-	250,971	-	250,971	-	-	מדידה מחדש של התחייבות נטו בגין הטבה מוגדרת
(29,132)	-	-	-	-	-	(29,132)	-	-	-	(29,132)	גריעות במהלך השנה האקדמית 2020
(602,636)	-	(579,637)	-	-	(579,637)	(22,999)	-	-	(22,999)	-	גרעון לשנה
(86,119)	-	(69,361)	-	-	(69,361)	(16,758)	-	-	(16,758)	-	סכומים ששוחררו מהגבלות
-	-	(73,235)	-	(54,204)	(19,031)	73,235	73,235	-	-	-	סכומים ששוחררו לתקורות
-	-	-	-	-	-	-	(174,419)	-	-	-	סכומים ששוחררו מהגבלה לרכוש קבוע
(13,018)	(2,853)	-	-	-	-	(10,165)	-	-	(10,165)	174,419	סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות פחת
-	(9,542)	28,405	-	2,786	25,619	(18,863)	-	-	(18,863)	-	סכומים שהוקצו לשוחרים ואחרים
(284)	(284)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סכומים שהוקצו לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה זמנית או קבועה
(2,298)	1,009	(1,358)	-	-	(1,358)	(1,949)	-	-	(1,949)	-	התאמת קרנות אנונה הפרשי שער והצמדה, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	79,250	-	(79,250)	העברת סכומים שלא קיימת לגביהם הגבלה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות בגין עדכון עתודות לזכויות עובדים בעת פרישה
-	-	-	-	-	-	-	64,736	-	-	(64,736)	סכומים שהועברו לרכישת רכוש קבוע
4,034,777	1,878,454	1,024,343	3,459	158,700	862,184	1,131,980	7,014,650	(5,301,753)	(115,837)	(465,080)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
		תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(29,132)	155,591	עודף (גרעון) לשנה
204,367	150,789	התאמות הדרושות להצגת המזומנים
		מפעילות שוטפת (א)
175,235	306,380	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
		תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(137,971)	(201,078)	רכישת רכוש קבוע
9,852	-	תמורה מממוש נדליין להשקעה
(17,245)	(54,633)	תוספות נדליין להשקעה, נטו
(97,600)	(23,589)	שינוי במזומנים והשקעות המיועדים לרכוש קבוע
73,055	(241,573)	שינוי בהשקעות בפיקדונות וניירות ערך, נטו
(169,909)	(520,873)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
		תזרימי מזומנים מפעילות מימון
61,554	52,768	סכומים שנזקפו לנכסים נטו שקיימת
-	11,256	לגביהם הגבלה זמנית, נטו
52,346	37,991	הכנסות מממוש נכסים שתרומתם הוגבלה
(45)	(595)	סכומים שנזקפו לנכסים נטו שקיימת
		לגביהם הגבלה בעלת אופי קבוע
		שינוי בהתחייבות לתשלום אנונה
113,855	101,420	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
119,181	(113,073)	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
73,951	193,132	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
193,132	80,059	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

(א) התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

הוצאות (הכנסות) שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים :

183,865	188,707	פחת והפחתות
(9,349)	(65,682)	רווח הון ממכירת נכסים
(6,473)	(25,331)	הפרשי שער שיוחסו לנכסים נטו בהגבלה
5,867	(4,501)	חלק האוניברסיטה בהוצאות (הכנסות) רגילות נטו של תאגידים מוחזקים
		שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות :
40,727	1,469	קיטון ביתרת אגודות הידידים
35,677	99,811	קיטון ביתרת הוועדה לתכנון ותקצוב
(40,621)	38,991	קיטון (גידול) בחייבים ויתרות חובה
(393)	4,466	קיטון (גידול) בחייבים בגין בנייה
1,019	(949)	קיטון (גידול) במלאי
5,531	667	גידול (קיטון) בעובדים ומוסדות עבור ניכויים
51,871	(1,525)	גידול (קיטון) בספקים ונותני שירותים
1,370	(13,727)	גידול (קיטון) בזכאים ויתרות זכות
15,005	1,197	גידול בהכנסות שכר לימוד מראש
(479)	6,586	גידול (קיטון) בהפרשות אחרות
(79,250)	(79,390)	קיטון בהתחייבויות בשל זכויות לעובדים
204,367	150,789	

(ב) מידע בדבר פעולות השקעה ומימון שאינן כרוכות בתזרים מזומנים

-	208,000	תמורה בגין עסקת קומבינציה
---	----------------	---------------------------

באור 1 - כללי

- א. האוניברסיטה העברית בירושלים (להלן - "האוניברסיטה") הינה תאגיד מוכר על פי חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח - 1958. האוניברסיטה החלה לפעול ביום 1 באפריל 1925 על הר הצופים בירושלים. האוניברסיטה היא מוסד להשכלה גבוהה המשלב פעילויות הוראה ומחקר ופועלת בשישה קמפוסים בירושלים ומחוץ לה.
- ב. האוניברסיטה פועלת כמוסד ציבורי בהתאם לסעיף 29(2) לפקודת מס הכנסה ולעניין חוק מס ערך מוסף, ומוכרת כ"מוסד ציבורי" לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.
- ג. בחודש פברואר 2018 נחתם הסכם בין האוניברסיטה לות"ת במטרה להבטיח איזון תקציבי שיאפשר יציבות פיננסית בטווח הארוך. להרחבה ראה באור 14ב'.
- ד. **אירועים מהותיים בתקופת הדוח**

בעקבות התפרצות נגיף הקורונה במהלך 2020, פעילות האוניברסיטה הושפעה באופן מהותי ובכלל כך שינוי אופי ההוראה על ידי מעבר להוראה מרחוק וכן פגיעה מסוימת ביכולת העבודה והמחקר. כמו כן, משבר הקורונה השפיע תקציבית, בין השאר בירידה בהכנסות מתרומות מחו"ל, ירידה בהכנסות שכר לימוד מסטודנטים בינלאומיים ועוד. עם זאת הנהלת האוניברסיטה נקטה במגוון רחב של צעדים לשם הקטנה מקבילה בהוצאות על מנת לשמור על היציבות הפיננסית. הנהלת האוניברסיטה ממשיכה לעקוב אחר התפשטות הנגיף ומתאימה את פעילותה בהתאם, זאת על מנת לאפשר את המשך פעילות ההוראה והמחקר כסדרם.

באור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

- א. **הגדרות**
- בדוחות כספיים אלה:
- תאגיד כלול/תאגיד מוחזק - תאגיד בו יש לאוניברסיטה שליטה כהגדרתה בגילוי דעת 57 של לשכת רואי חשבון בישראל או השפעה מהותית על מדיניותו הכספית והתפעולית ושהשקעת האוניברסיטה בו כלולה על בסיס השווי המאזני. החל משנת תשע"ח, האוניברסיטה אינה מאחדת את הדוחות הכספיים של התאגידים המוחזקים מחוטר מהותיות.
- ב. **חשבונאות למוסד ללא כוונת רווח**
- החל מ-1 באוקטובר 2016 האוניברסיטה מיישמת את תקן חשבונאות מספר 9, *דוחות כספיים של מוסדות להשכלה גבוהה* (להלן - "תקן 9") של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.
- ג. **נכסים נטו**
- הנכסים נטו חולקו לקבוצות בהתאם להגבלת השימוש בהם.
- "נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני"**
- קיימות התניות של התורמים לגבי השימוש בתרומות. בעת השימוש למטרות שלשמן נועדו, משוחררים הכספים ומוצגים בדוח על הפעילויות. קרנות אלו כוללות קרנות למחקרים ופרויקטים מיוחדים וקרנות לפיתוח. כספים מיועדים שנתקבלו בתקופת הדוח נזקפו לדוח על הפעילויות במקביל להוצאות העלויות שלשמן יועדו. הסכומים שהוכרו כהכנסה בתקופת הדוח סווגו כ"סכומים ששוחררו מנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה" בדוח על הפעילויות. יתרת המענקים העומדת לניצול בשנה הבאה סווגה כ"נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני".
- "נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי קבוע"**
- כוללים קרנות צמיתות שנוצרו בעיקרן מתרומות ואשר בהתאם לתנאי התרומה, ניתן להשתמש בפירות התרומות בלבד לקיום הפעילויות לשמן הוקמו הקרנות.

באור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ג. נכסים נטו (המשך)

"נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה"

אותו חלק של הנכסים נטו שלא מוטלת על השימוש בו הגבלה כלשהי מצד התורמים. מתוך נכסים נטו אלו הופרדו סכומים שהועברו לכיסוי רכישות של רכוש קבוע וסכומים בגין עתודות לזכויות עובדים.

"נכסים נטו שיועדו על ידי האוניברסיטה"

כוללים נכסים נטו שלא הוגבלו על ידי צדדים שלישיים, אך יועדו על ידי הנהלת האוניברסיטה לצרכים מיוחדים.

ד. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים כוללים פיקדונות לזמן קצר בבנקים שהתקופה עד למועד פדיונם, בעת ההשקעה בהם, לא עלתה על שלושה חודשים.

ה. הפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה לחובות מסופקים מחושבת באופן ספציפי בגין חובות אשר לדעת הנהלת האוניברסיטה גבייתם מוטלת בספק. יתרות חייבים בגין שכר לימוד מסטודנטים, אגודות הידידים, מענקים והוצאות הניתנים להחזר, חייבים בגין בנייה וכיו"ב, מוצגות בניכוי הפרשה לחובות מסופקים.

ו. השקעות בניירות ערך סחירים ונלות

(1) ניירות ערך סחירים

ניירות ערך סחירים המהווים השקעה שוטפת, מוצגים על בסיס שווי המימוש בבורסה לתאריך המאזן. השינויים בערכם של ניירות הערך נזקפים לדוח על הפעילויות. ניירות ערך סחירים שהם השקעת קבע מוצגים לפי העלות (לגבי אגרות חוב - בתוספת הריבית שנצברה), בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני.

(2) ניירות ערך שאינם סחירים (כולל השקעות אחרות)

ניירות ערך שאינם סחירים מוצגים לפי מודל השווי ההוגן לתאריך המאזן. ניירות ערך שאינם סחירים שהם השקעת קבע, מוצגים לפי העלות (לגבי אגרות חוב - בתוספת הריבית שנצברה), בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני.

(3) השקעות ויתרות מזומנים המהוות חלק מתיקי השקעות אשר יועדו על ידי תורמים לכיסוי נכסים מוגבלים אינן כלולות במסגרת הנכסים השוטפים של האוניברסיטה ומוצגות כהשקעות לזמן ארוך.

ז. רכוש קבוע

1. הכרה ומדידה

האוניברסיטה מיישמת את תקן חשבונאות 27 בדבר רכוש קבוע אשר קובע כללים להכרה, למדידה של פריטי רכוש קבוע ואת הגילוי הנדרש בגינם החל מה- 1 באוקטובר 2016, מועד היישום של תקן 9. פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר.

במועד המעבר ליישום של תקן 9, בוצעה הערכה מחדש של פריטי מקרקעין ומבנים אשר בבעלות האוניברסיטה לאותו היום, על פי שווי ההוגן. החל ממועד זה, השווי ההוגן מהווה עלות הנכס ומופחת על פני אורך החיים השימושים.

באור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ז. רכוש קבוע (המשך)

2. פחת

פחת נזקף לדוח על הפעילויות לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר.

שיעורי הפחת השנתיים הינם:

%	
2	מבנים ושיפורים
15-20	כלי רכב
33	מחשוב וציוד מדעי
15	ריהוט וציוד משרדי
4-14	תוכנה

בנוסף לאמור לעיל, בבעלות האוניברסיטה פריטי אוספים ויצירות אומנות המוצגים בדוחות בערך סמלי.

ח. נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה נמדד לפי עלות, לרבות עלויות אשראי מהוונות. העלות כוללת הוצאות שניתן לייחס במישרין לרכישת הנדל"ן להשקעה.

הנדל"ן להשקעה כולל נכסי מקרקעין ומבנים שונים המוחזקים לצורך הפקת תשואה ארוכת טווח מדמי שכירות ומעליית ערך המקרקעין שאינם משמשים את האוניברסיטה לפעילות השוטפת.

ט. ירידת ערך נכסים

האוניברסיטה מיישמת את תקן חשבונאות מספר 15 בדבר ירידת ערך נכסים (להלן - "התקן"). התקן קובע נהלים שעל האוניברסיטה ליישם כדי להבטיח שנכסיה במאזן לא יוצגו בסכום העולה על סכום בר-ההשבה שלהם, שהינו הגבוה מבין מחיר המכירה נטו לבין שווי השימוש (הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע מהשימוש מנכס וממימושו). כמו כן קובע התקן את כללי ההצגה והגילוי לגבי נכסים שחלה ירידה בערכם. כאשר ערכו של נכס במאזן עולה על הסכום בר-ההשבה שלו, האוניברסיטה מכירה בהפסד מירידת ערך בגובה הפער בין ערכו בספרים של הנכס לסכום בר-ההשבה שלו. הפסד שהוכר כאמור יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך.

י. קרנות אנונה לעזבונות בחיים

ההתחייבות לתשלומי עזבונות בחיים משקפת את ההתחייבות האקטוארית, בהתבסס על תשלום האנונה הצפוי ושיעור ניכיון במונחים דולרים.

עודף התרומות שהתקבלו על ההתחייבות לתשלום אנונות לעזבונות בחיים מועבר לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה קבועה. שינויים בהתחייבות האקטוארית נזקפים לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה קבועה.

עם פירעון ההתחייבות, יתרת הקרן נרשמת כהכנסה או נשאר בקרנות הצמיתות, בהתאם להגבלות התורם.

באור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)**יא. הטבות לעובדים**

האוניברסיטה מיישמת את תקן חשבונאות 39, הטבות עובד (להלן - "תקן 39"), אשר מבוסס על תקן חשבונאות בינלאומי 19 *הטבות עובד* ומחליף את גילויי הדעת 19 ו-20 של לשכת רואי החשבון וקובע את הטיפול החשבונאי לגבי ארבעה סוגים של הטבות עובד: הטבות עובד לזמן קצר, הטבות לאחר סיום העסקה כולל הטבות בגין פיצוי פרישה, הטבות עובד לזמן ארוך והטבות עודפות בגין הפסקת העסקה בנסיבות מיוחדות. ההשפעות העיקריות של התקן הינן: הכרה ברווחים והפסדים אקטואריים ישירות בדוח על השינויים בנכסים נטו, הכרה במחויבות בגין פדיון ימי מחלה ומענק שנים עודפות לפי מודל אקטוארי להבדיל ממודל הסגירה.

1. הטבות לאחר סיום העסקה

באוניברסיטה קיימות מספר תכניות הטבה לאחר העסקה. התכניות ממומנות בחלקן על ידי הפקדות לחברות ביטוח או לקרנות המנוהלות בידי נאמן, והן מסווגות כתכניות הפקדה מוגדרת וכן כתכניות הטבה מוגדרת.

(א) תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תוכנית לאחר סיום העסקה, לפיה האוניברסיטה משלמת תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים. מחויבות האוניברסיטה להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת נזקפת כהוצאה לדוח על הפעילויות בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.

(ב) תכניות להטבה מוגדרת

תכנית להטבה מוגדרת הינה תכנית הטבה לאחר סיום העסקה שאינה תכנית להפקדה מוגדרת. מחויבות נטו של האוניברסיטה, המתייחסת לתכנית הטבה מוגדרת בגין הטבות לאחר סיום העסקה, מחושבת לגבי כל תכנית בנפרד על ידי אומדן הסכום העתידי של ההטבה שתגיע לעובד בתמורה לשירותיו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הטבה זו מוצגת לפי ערך נוכחי בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית.

שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה שהמטבע שלהן הינו שקל, ושמועד פירעוןן דומה לתנאי המחויבות של האוניברסיטה. החישובים נערכים מידי שנה על ידי אקטואר מוסמך לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה.

מדידה מחדש של ההתחייבות, נטו בגין הטבה מוגדרת כוללת רווחים והפסדים אקטואריים ותשואה על נכסי תוכנית. מדידות מחדש, החל מה - 1 באוקטובר 2017, נזקפות מיידית לנכסים נטו ללא הגבלה בגין עתודות לזכויות עובדים.

כאשר חל שיפור או צמצום בהטבות שמעניקה האוניברסיטה לעובדים, אותו חלק מההטבות המוגדרות המתייחס לשירותי עבר של העובדים או הרווח או ההפסד מהצמצום מוכרים מיידית בדוח על הפעילויות כאשר מתרחש התיקון או הצמצום של התכנית.

האוניברסיטה מכירה ברווח או הפסד מסילוק תכנית להטבה מוגדרת כאשר הסילוק מתרחש. רווחים או הפסדים כאמור הינם ההפרש בין החלק המסולק מתוך הערך הנוכחי של המחויבות להטבה מוגדרת במועד הסילוק, לבין מחיר הסילוק, לרבות נכסי תכנית שהועברו.

הטבות בגין פיצויי פיטורין הן הטבות לאחר סיום העסקה בהתאם לחוק הפיצויים או להסכם פיצויים הנוצרות במהלך תקופת השירות של העובד ומבוססות על המשכורת של העובד או על סכום מוגדר. האוניברסיטה בחרה לטפל בהטבות בגין פיצויי פיטורין בהתאם למודל הסגירה, כפי שמאפשר התקן.

2. הטבות אחרות לעובדים לטווח ארוך

המחויבות נטו של האוניברסיטה בגין הטבות לעובדים לטווח ארוך, שאינן מתייחסות לתכניות הטבה לאחר סיום העסקה, היא בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. סכום הטבות אלו מוכרות לפי ערך הנוכחי ומנוכה ממנו השווי ההוגן של נכסים המתייחסים למחויבות זו. שיעור ההיוון של המחויבות נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה שהמטבע שלהן הינו שקל, ושמועד פירעוןן דומה לתנאי המחויבות של האוניברסיטה. החישוב נעשה לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה.

באור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

יא. הטבות לעובדים (המשך)

3. הטבות עובד לטווח קצר

מחויבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר נמדדות על בסיס לא מהוון, וההוצאה נוקפת בעת שניתן השירות המתייחס או במקרה של היעדרויות שאינן נצברות (כמו חופשת לידה) - בעת ההיעדרות בפועל. סיווג הטבות לעובדים, לצרכי מדידה, כהטבות לטווח קצר או כהטבות אחרות לטווח ארוך נקבע בהתאם לתחזית האוניברסיטה לסילוק המלא של ההטבות.

4. זכויות שבתון

התחייבות לתשלום דמי שבתון לחברי הסגל האקדמי היא התחייבות מותנית ולא התחייבות המוקנית לעובד, הואיל והיא מתבטלת בעת פרישה מהעבודה באוניברסיטה או בפטירת העובד. מאחר ומטרתו העיקרית של השבתון היא ביצוע פעולות המשמשות לקידום שמה של האוניברסיטה או המביאות לה תועלת אחרת, ההוצאות בגין שבתון אינן נצברות ונרשמות כהוצאה בעת תשלומן.

יב. הכרה בהכנסה

1. הקצבות, תמיכות ומענקים לקבל שהובטחו אך טרם נתקבלו, מוכרות כהכנסות, או כתוספת לנכסים נטו בהגבלה, בהתקיים כל התנאים להלן:

א. המידע הקיים, למועד פרסום הדוחות הכספיים, מעיד כי נוצרה התחייבות בלתי חוזרת של הנותן, הניתנת לאכיפה משפטית והמתייחסת לתקופת הדוח, וגם

ב. מימושה של ההתחייבות שנתקבלה אינו מותנה בקרות אירוע עתידי מסוים.

2. הכנסות משכר לימוד - בהתאם לשנת הלימודים.

3. הכנסות ממתן שירותים - נזקפות באופן יחסי על פני תקופת ההסכם או עם מתן השירותים באם סבירות זרימתן של ההטבות הכלכליות המיוחסות למתן השירותים הינה ודאית.

יג. הוצאות

ההוצאות נכללות על בסיס צבירה, לגבי זכויות שבתון ראה סעיף יא'4.

יד. שערי חליפין ובסיס הצמדה

נכסים והתחייבויות הנקובים במטבע חוץ או צמודים אליו מוצגים על פי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל לתאריך המאזן.

יתרות הצמודות למדד המחירים לצרכן מוצגות בהתאם לתנאי הצמדת היתרה.

להלן פרטים לגבי שערי חליפין של דולר ארה"ב ולגבי מדד המחירים לצרכן:

מדד ידוע חודש	שער חליפין דולר
ספטמבר*	שקל חדש
(בנקודות)	

127.3	3.229
124.19	3.441

ליום 30 בספטמבר

2021

2020

* על פי בסיס ממוצע שנת 2002.

באור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)**י.ד. שערי חליפין ובסיס הצמדה (המשך)**

	באחוזים (%)	באחוזים (%)
שיעור השינוי		
2021	2.5	(6.2)
2020	(0.7)	(1.2)

ט. שימוש באומדנים

בעריכת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעתם הסופית על הדוחות הכספיים איננה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכתם. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, השפעתם הסופית של עסקאות או עניינים כאמור עלולה להיות שונה מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

ט.ז. תקנים חדשים שטרם יושמו**תקן חשבונאות מספר 40 - כללי חשבונאות ודיווח כספי על ידי מלכ"רים****דרישות הפרסום**

תקן חשבונאות מספר 40, כללי חשבונאות ודיווח כספי על ידי מלכ"רים, (להלן - "התקן") פורסם ביום 13 באוגוסט 2020. התקן מחליף את ההוראות הקיימות בנוסח המשולב של גילוי דעת מספר 69 ותקן חשבונאות מספר 5 והתיקונים לו וכן את תקן חשבונאות מספר 9. התקן כולל שינויים רבים לעומת התקינה הקיימת, בעיקר בקשר לכללי ההכרה בהכנסות של מלכ"רים לרבות תרומות של נכסים קבועים ושל מזומנים להשקעה ונכסים ושירותים שהתקבלו ללא תמורה, לכללי ההכרה והמדידה של יצירות אמנות, נכסים היסטוריים ונכסים דומים, סיווג סעיפים במסגרת הדוח על תזרימי המזומנים, ביטול ההבחנה בין נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה זמנית לבין נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה קבועה ועוד.

תחילה והוראות מעבר

התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2021 (באוניברסיטה ביום 1 באוקטובר 2021). ההשפעה של אימוץ הוראות המדידה בתקן זה במועד היישום לראשונה תדווח כתיאום של יתרות הנכסים נטו לתחילת התקופה שבה אומץ התקן לראשונה.

השפעות צפויות

להערכת האוניברסיטה, ההשפעות העיקריות הצפויות הינן שינוי בהכרה בהכנסה בגין תרומות המיועדות לרכוש קבוע וסיווג מענקים אשר קיימת לגביהם התניה של תורמים מ"נכסים נטו בהגבלה" להתחייבויות.

י.ז. סווג מחדש

מספרי השוואה מסוימים סווגו מחדש לצורך התאמתם למספרי השנה הנוכחית.

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 3 - נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה קבועה- קרנות צמיתות (כולל קרנות אחרות)

א. הקרנות הצמיתות של האוניברסיטה אשר מבחינה משפטית אינן מהוות ישות משפטית נפרדת, אינן זמינות אלא למטרות עליהן הוסכם עם התורמים.

קרנות אלו מנוהלות ע"י וועדת הקרנות (להלן- "הוועדה").

הרכב הנכסים והתחייבויות של הקרנות הצמיתות כפי שנכללו במאזן האוניברסיטה

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
268,481	161,268	רכוש שוטף- השקעות בניירות ערך ופיקדונות
14,572	4,576	חייבים ויתרות חובה
1,372,514	1,744,360	השקעות לזמן ארוך- השקעות בניירות ערך ופיקדונות
186,726	176,921	נדל"ן להשקעה, נטו
1,456	1,502	התחייבויות שוטפות- זכאים ויתרות זכות
145,931	166,643	התחייבויות לזמן ארוך- פיקדונות אגודות ידידים ואחרות
3,286	2,959	התחייבות לתשלום אנונה

ב. בהתאם להחלטת הוועדה משנת 2011, האוניברסיטה רשאית למשוך מנכסי הקרנות הצמיתות כספים עד לתקרה של 425 מיליון שקל. תקרת החוב הני"ל, הכוללת את החוב השוטף והגירעון של הקרנות הצמיתות (להלן- "החוב המשוקלל"), קטנה בהדרגה בהתאם לתוכנית מוסכמת בין הוועדה לאוניברסיטה. במידה והאוניברסיטה תמשוך כספים מעבר לתקרה האמורה, ההקצאה לאוניברסיטה תופחת בגובה משיכת היתר. נכון ל- 30 בספטמבר 2021, תקרת החוב המשוקלל הינה כ- 205 מיליון ש"ח ויתרת החוב המשוקלל הינה כ- 99 מיליון ש"ח (נכון ל- 30 בספטמבר 2020, תקרת החוב המשוקלל הינה כ- 222 מיליון ש"ח ויתרת החוב המשוקלל הינה כ- 221 מיליון ש"ח).

ג. במסגרת הקרנות הצמיתות ישנן קרנות אשר יעודן ו/או הגבלתן על ידי תורם חיצוני אינן ברורות ויתכן שלא קיימת לגביהן הגבלה. הנהלת האוניברסיטה בליווי יועציה המשפטיים מבצעת בחינה מעמיקה של קרנות אלו ובסיומה, קרנות שאין לגביהן הגבלה, ישוחררו.

באור 4 - השקעות בתאגידים מוחזקים ואחרות

פירוט תאגידים קשורים של האוניברסיטה

מהות הקשר	התאגיד
החזקה מלאה	יישום חברה למחקר ופיתוח של האוניברסיטה העברית בע"מ (1)
החזקה מלאה	נכסי האוניברסיטה בע"מ (1)
החזקה מלאה	הוצאת הספרים ע"ש י.ל. מאגנס האוניברסיטה העברית בירושלים (1978) בע"מ (1)
החזקה מלאה	בית החולים הוטרינרי האוניברסיטאי מיסודה של האוניברסיטה העברית בירושלים (ע"ר) (1)
החזקה מלאה - רוב קולות תקנוני	עמותת קוסל לחינוך גופני, לתרבות הפנאי ולקידום הבריאות ליד האוניברסיטה עברית בירושלים (ע"ר) (1)
החזקה מלאה	מכון מגיד ללימודי המשך מיסודה של האוניברסיטה העברית בירושלים בע"מ (1)
החזקה משותפת - 50%	Singapore-Huji Alliance For Research And Enterprise Ltd (2)
החזקה משותפת - 50%	אקדמון בע"מ (2)
נציגות בחברי העמותה.	מוזיאון המדע ע"ש ברנרד בלומפילד ירושלים (ע"ר) (3)
החזקה משותפת - האוניברסיטה מהווה 1 מתוך 5 חברים בתאגיד.	The Florence Melton Adult Mini-School corporation (3)
החזקה משותפת - 33%*	הספרייה הלאומית בע"מ (חל"צ) (3)
החזקה משותפת - 25%	המרכז למחקר בכלכלה חקלאית (חל"צ) (3)
האוניברסיטה מהווה 3 מתוך 7 חברים בעמותה.	נאמנות קרן ליידי דיוויס (ע"ר) (3)
נציגות בחברי העמותה.	עמותת סנונית לקידום החינוך המתקדם (ע"ר) (3)
נציגות בחברי העמותה.	הגן הבוטני- ירושלים (ע"ר) (3)
נציגות בחברי העמותה.	מרכז ארצי לבחינות ולהערכה (ע"ר) (3)
נציגות בחברי העמותה.	מרכז החישובים הבינאוניברסיטאי (ע"ר) (3)
נציגות בחברי החל"צ.	פסיפס - המיזם הלאומי לרפואה מותאמת אישית בע"מ (חל"צ) (3)
החזקה משותפת -	מוזיאון ישראל (חל"צ) (3)
האוניברסיטה מחזיקה 1 מתוך 7 מניות ייסוד.	

(1) השקעות בתאגידים אשר לאוניברסיטה קיימת שליטה בהן כלולות בדוחותיה הכספיים לפי שיטת השווי המאזני. האוניברסיטה אינה מאחדת בדוחותיה הכספיים את הדוחות הכספיים של אותם תאגידים מוחזקים מחוסר מהותיות.

(2) האוניברסיטה מחזיקה בתאגיד זה בשיעור שאינו מעניק לה שליטה. ההשקעה בתאגיד זה מוצגת לפי שיטת השווי המאזני.

(3) האוניברסיטה קשורה, במישרין או בעקיפין, בעמותות וחברות לתועלת הציבור שבהן אין לאוניברסיטה חלק ברווחים.

* בהתאם לחוק הספרייה הלאומית, התשס"ח-2007, הספרייה הלאומית בע"מ (חל"צ) (להלן - "הספרייה") היתה בבעלות מלאה של האוניברסיטה למשך תקופת ביניים של עד 3 שנים שהחלה ביום 1 באוגוסט 2008. בתום תקופת הביניים, הרכב בעלי המניות של הספרייה אמור היה להשתנות כך שמניותיה תוחזקנה על ידי מדינת ישראל (50%), האוניברסיטה (25%) ומוסדות ציבור אחרים (25%). בשנת 2011, בוצעה הקצאת מניות למדינת ישראל ולאוניברסיטה ונכון למועד עריכת הדוחות הכספיים, טרם בוצעה הקצאה למוסדות ציבור אחרים ולפיכך נכון ל-30 בספטמבר 2021 האוניברסיטה מחזיקה כ-33% מהון המניות של הספרייה.

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 5 - השקעות בניירות ערך ופיקדונות

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
730,781	1,079,713	ניירות ערך סחירים
31,544	28,000	פיקדונות בתאגידים בנקאיים
79,918	48,967	איגרות חוב של מדינת ישראל
275,116	245,258	אגרות חוב מוחזקות עד לפדיון
144,672	165,355	השקעות של השוחרים הקנדיים וקרן לידי דיוויס
104,162	170,203	השקעות בקרנות הון סיכון
6,321	6,864	השקעות אחרות
1,372,514	1,744,360	

באור 6 – חייבים בגין מחקרים ופרויקטים מיוחדים

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
158,559	160,230	תוכניות מחקר
7,379	9,642	פרויקטים מיוחדים
165,938	169,872	

באור 7 - חייבים ויתרות חובה

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
95,600	89,273	חברות ומוסדות (כולל צדדים קשורים)
27,450	23,666	הוצאות מראש
40,155	25,244	הכנסות לקבל
26,006	20,839	כרטיסי אשראי
15,452	6,650	אחרים
204,663	165,672	

באור 8 - הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת)

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(28,401)	(53,005)	יתרה לתחילת השנה לפי אישור ות"ת
1,465,981	1,523,997	הקצבות שוטפות (כולל סכומים שהוכרו ישירות בני"נ בהגבלה)
353,137	355,258	הקצבות לכיסוי תשלומי פנסיה תקציבית
(1,843,722)	(1,978,922)	בניכוי - תשלומים שהתקבלו במהלך השנה
(53,005)	(152,672)	יתרה לסוף השנה לפי אישור ות"ת
17,315	7,692	הקצבות בגין מרכיב מחקר שנים קודמות
58,539	68,018	איזון פיננסי בהתאם להסכם
22,849	(76,962)	

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 9 - רכוש קבוע, נטו

הרכב

קרקעות אלפי ש"ח	בניינים ושיפורים אלפי ש"ח	כלי רכב אלפי ש"ח	ריהוט וציוד אלפי ש"ח	מחשבים ותוכנה אלפי ש"ח	אוספים ויצירות אומנות אלפי ש"ח	סה"כ אלפי ש"ח
1,260,192	6,119,841	887	163,848	65,438	1	7,610,207
-	122,190	-	53,239	25,649	-	201,078
1,260,192	6,242,031	887	217,087	91,087	1	7,811,285
-	467,163	414	112,927	15,053	-	595,557
-	123,745	177	43,208	12,113	-	179,243
-	590,908	591	156,135	27,166	-	774,800
1,260,192	5,651,123	296	60,952	63,921	1	7,036,485
1,260,192	5,652,678	473	50,921	50,385	1	7,014,650

עלות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2020
תוספות לשנה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

פחת נצבר

יתרה ליום 30 בספטמבר 2020
פחת לשנה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

יתרה מופחתת
ליום 30 בספטמבר 2021

יתרה מופחתת
ליום 30 בספטמבר 2020

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 10 - נדל"ן להשקעה, נטו

סה"כ אלפי ש"ח	נדל"ן בהקמה * אלפי ש"ח	נדל"ן, זכויות בנדל"ן ומטעים אלפי ש"ח	קרקע אלפי ש"ח	
408,014	-	231,936	176,078	עלות
63,473	8,320	-	55,153	עלות ליום 1 באוקטובר 2020
(142,838)	-	(355)	(142,483)	תוספות השנה
				גריעות השנה*
328,649	8,320	231,581	88,748	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021
71,247	-	71,247	-	פחת שנצבר
9,464	-	9,464	-	פחת שנצבר ליום 1 באוקטובר 2020
80,711	-	80,711	-	תוספות השנה
				יתרה ליום 30 בספטמבר 2021
247,938	8,320	150,870	88,748	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021
336,767	-	160,689	176,078	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020

* ראה ביאור 14 ג' לעניין השקעת האוניברסיטה בפארק העברית.

באור 11 - זכאים ויתרות זכות

30 בספטמבר 2020 אלפי ש"ח	30 בספטמבר 2021 אלפי ש"ח	
19,662	20,737	מלגות
27,298	21,189	חברות ומוסדות (כולל צדדים קשורים)
19,558	14,246	הכנסות מראש
38,361	37,722	הוצאות לשלם
15,075	12,333	אחרים
119,954	106,227	

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 12 - נכסים נטו

יתרת נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה זמנית בגין מחקרים ופרוייקטים מיוחדים

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
656,779	639,061
205,405	202,357
862,184	841,418

תוכניות מחקר
פרוייקטים מיוחדים

באור 13 - הטבות לעובדים

א. הרכב ההטבות לעובדים

30 בספטמבר 2020	30 בספטמבר 2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
177,277	177,944
263,446	260,376
440,723	438,320
698,240	747,312
4,340,067	4,645,452
5,038,307	5,392,764

מוצג במסגרת התחייבויות שוטפות

עובדים ומוסדות עבור ניכויים
חלויות שוטפות בגין התחייבויות בשל פנסיה תקציבית

סה"כ

מוצג במסגרת התחייבויות שאינן שוטפות

התחייבויות בגין הטבות לזכויות עובדים אחרות (ג' להלן)
התחייבויות שהוכרו בגין פנסיה תקציבית, נטו (ב' להלן)*

סה"כ

* כולל מחוייבות בגין מענק שנים עודפות.

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 13 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. התחייבות בגין פנסיה תקציבית, נטו

(1) התנועה בהתחייבות בגין פנסיה תקציבית, נטו

סך ההתחייבות בגין פנסיה תקציבית, נטו		נכס תוכנית - השתתפות ות"ת בתשלומי פנסיה (א)		שווי הוגן של נכסי תוכנית (ב)		מחויבות בגין פנסיה תקציבית		
לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,951,136	4,603,513	6,374,366	5,976,820	59,879	58,508	11,385,381	10,638,841	יתרה לתחילת השנה
53,331	39,273	-	-	(1,371)	5,561	51,960	44,834	עלות שירות שוטף
142,960	124,107	164,000	148,593	-	-	306,960	272,700	עלויות ריבית
(252,941)	419,377	(208,409)	240,624	-	-	(461,350)	660,001	הפסדים (רווחים) אקטואריים בגין
(290,973)	(280,442)	(353,137)	(355,258)	-	-	(644,110)	(635,700)	מדידות מחדש הטבות ששולמו
<u>4,603,513</u>	<u>4,905,828</u>	<u>5,976,820</u>	<u>6,010,779</u>	<u>58,508</u>	<u>64,069</u>	<u>10,638,841</u>	<u>10,980,676</u>	יתרה לסוף השנה
(263,446)	(260,376)							בניכוי חלויות שוטפות
<u>4,340,067</u>	<u>4,645,452</u>							מוצג במסגרת התחייבויות לזמן ארוך

באור 13 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. התחייבות בגין פנסיה תקציבית, נטו (המשך)

1) התנועה בהתחייבות בגין פנסיה תקציבית, נטו (המשך)

א) תקבולים מהוונים לקבל בגין השתתפות ות"ת בפנסיה תקציבית (להלן - "השתתפות ות"ת")

במהלך שנת 2000/2001, חתמה האוניברסיטה על הסכמים עם הוועדה לתקצוב ולתכנון (ות"ת) ועם עובדי האוניברסיטה באשר למימון הפנסיות התקציביות. בהתאם להסכמים הנ"ל, כל העובדים אשר יחלו את עבודתם באוניברסיטה מה-1 ביולי 2000 ואילך, יצטרפו לקרן פנסיה חיצונית (במקום פנסיה תקציבית). כמו כן על פי ההסכם עם ות"ת, ות"ת תשתתף באופן חלקי במימון עלויות הפנסיות התקציביות עד תום המחויבות בגינן. התקבולים הצפויים בגין השתתפות ות"ת במימון הפנסיה התקציבית מהוונים על בסיס וקטור ריביות לטווח ארוך הזהה לוקטור הריביות לטווח ארוך אשר שימש לחישוב המחויבות האקטוארית לפנסיה התקציבית, תוך הנחת התפלגות אחידה לאורך השנה ובהתחשב בצפי התקבולים מות"ת לטווח הארוך ועד לסיום מחויבות האוניברסיטה לתשלומים במסגרת הסדר הפנסיה התקציבית של עובדיה וגמלאיה.

במאזן התחייבות האוניברסיטה בגין פנסיה תקציבית הוצגה בניכוי יתרה מהוונת של תקבולים צפויים מות"ת עבור השתתפות במימון הפנסיה התקציבית.

ב) נכסים המיועדים לכיסוי המחויבות האקטוארית לפנסיה

החל משנת 2004, על פי חוק "התכנית להבראת כלכלת ישראל", העובדים הזכאים לפנסיה תקציבית מחויבים בהשתתפות בגינה. בשנת 2004 בשיעור 1% משכרם והחל משנת 2005 בשיעור 2% משכרם. בחוק ההסדרים לשנת 2007 נקבע שהחל מינואר 2007 יצברו סכומים אלו בחשבון נפרד על שם העובד וישמשו לתשלום הפנסיה לאותו עובד. האוניברסיטה מעבירה את הסכומים המנוכים משכרם של העובדים לקרן חיצונית על שם העובדים.

2) הנחות אקטואריות

ההנחות האקטואריות העיקריות לגבי תוכניות להטבה מוגדרת למועד הדיווח הינן:

- א. שעורי התמותה מבוססים על השעורים שפורסמו בחוזרי פנסיה של משרד האוצר 2017-3-6 ושיפורים עתידיים לתוחלת החיים בחוזר פנסיה 2019-1-10.
- ב. שעורי העזיבות נקבעו על בסיס ניסיון העבר של האוניברסיטה בשיעור של 0%.
- ג. שיעור עליית השכר הינו בהתאם להסכמים השונים הקיימים באוניברסיטה, תוך הבחנה בין אוכלוסיות העובדים השונות ובהתאם לשנות הוותק.
- ד. שיעור ההיוון מבוסס על תשואה של אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה שיש להן משך חיים דומה למשך החיים של ההתחייבות ברוטו.

2020	2021
1.3594%	0.9000%

שיעור היוון (ריאלי) ביום 30 בספטמבר

באור 13 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. התחייבות בגין פנסיה תקציבית, נטו (המשך)

3) בהתאם לדוח האקטוארי תשלומי הפנסיה השנתיים הצפויים (כולל בגין התחייבות עתידית), לפני השתתפות ות"ת בערכים שוטפים הינם כדלקמן (במיליוני ש"ח)

מיליוני ש"ח		
641		2022
4,721		2023 - 2030
4,173		2031 - 2040
1,976		2041 - 2050
708		2051 - 2087

ג. עתודות בגין זכויות עובדים אחרות

יתרת עתודות ליום 30 בספטמבר 2021		יתרת עתודות ליום 1 באוקטובר 2020		
אלפי ש"ח		תשלומים השנה	עדכון עתודות	
128,190	18,633	(8,021)	117,578	עתודה לפיצויי פיטורין (1)
26,511	5,618	(1,409)	22,302	פדיון ימי חופשה (2)
277,870	39,853	(13,903)	251,920	פדיון ימי מחלה (3)
235,894	26,226	(20,848)	230,516	זכויות בקרן קשרי מדע (4)
78,847	18,462	(15,539)	75,924	סל קליטה (5)
747,312	108,792	(59,720)	698,240	

בניכוי: גידול בעתודה פדיון ימי מחלה בגין מדידות מחדש שנוקפו לנכסים נטו

(11,400)
(6,530)
90,862

עלויות ריבית שנוקפו להוצאות מימון

1) פיצויי פיטורין מטופלים לפי מודל הסגירה.

החל מיום 1 בינואר 1983, הבטחת זכויות הפנסיה ופיצויי פיטורין של הסגל האקדמי והמנהלי שאין לו מעמד של קביעות, נעשית באופן חלקי במסגרת קרנות פנסיה ופיצויים מוכרות. בנוסף לכך, האוניברסיטה מפרישה, לטובת העובדים בחלק מהדירוגים 1.25% מהשכר הפנסיוני של העובדים, שהחלו עבודתם לפני שנת 2004.

במסגרת תנאי ההסכמים, על האוניברסיטה להעביר לקרנות הפנסיה והפיצויים או חברות הביטוח באופן שוטף, 6% או 8.33% משכר העובדים על חשבון התחייבותה בגין פיצויי פיטורין. העברות בשיעור נמוך מ-8.33% מכסות באופן חלקי בלבד את חבות האוניברסיטה בגין פיצויי פיטורין. הדוחות הכספיים כוללים הפרשה מתאימה בגין השלמת התחייבות זו.

2) מחויבות בגין פדיון ימי חופשה מטופלת לפי מודל הסגירה עד לצבירה מקסימלית של 60 יום לשנה.

3) בהתאם להסכמי עבודה בתוקף, זכאים עובדים הפורשים לאחר גיל 55 ובמקרים מסוימים גם לפני גיל 55 או במקרה של פטירה, זכאים השארים לפיצוי חלקי בשל ימי המחלה שלא נוצלו. ההתחייבות מחושבת בהתאם למפתח של 6 או 8 ימים לכל 30 ימי צבירה ובכפוף לניצול ימי מחלה במהלך תקופת העבודה. הפרשה זו מטופלת כהטבה לאחר סיום העסקה.

באור 13 - הטבות לעובדים (המשך)

ג. עתודות בגין זכויות עובדים אחרות (המשך)

4) קרן קשרי מדע מיועדת לקידום קשרי המדע של חברי הסגל האקדמי הפעילים ולהרחבת ידיעותיהם המדעיות. זכויות אלו, הינן זכויות מוקנות, צמודות לדולר ארה"ב וניתנות להעברה ליוורשו של העובד לאחר פטירתו.

5) סל קליטה מיועד למימון הוצאות שונות הכרוכות בקליטת סגל אקדמי חדש באוניברסיטה.

ד. נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה בגין עתודות לזכויות עובדים

אלפי ש"ח	
5,301,753	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020
	בתוספת
419,377	הפסד אקטוארי בגין התחייבות בגין פנסיה תקציבית
163,380	עדכון התחייבויות בגין פנסיה תקציבית, נטו
108,792	עדכון עתודות לפיצויי פיטורין ולזכויות עובדים אחרות
691,549	
	בניכוי
280,442	תשלומים בגין פנסיה תקציבית, נטו
59,720	תשלומים בגין זכויות עובדים
340,162	
5,653,140	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

ה. הסכמי שכר

סגל אקדמי -
 בחודש דצמבר 2016 נחתם הסכם שכר קיבוצי בין ראשי האוניברסיטאות לבין אירגוני הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטאות אשר במסגרתו סוכם על שינויים בתנאי הפנסיה התקציבית של גמלאי הסגל האקדמי הבכיר שהעיקר מביניהם מעבר לפנסיה הצמודה למדד במקום הצמדה לשיעור עליית השכר בדרגה של העובד עובר לפרישתו. בסמוך לחתימה על ההסכם האמור לעיל נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין האוניברסיטה לארגון הסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטה אשר במסגרתו סוכם על שינויים בתנאי הפנסיה לחברי הסגל האקדמי הבכיר שיפרשו לאחר 31 בדצמבר 2016 שעיקרם העמדת תוספת יוקר ב' על שיעור הצבירה לפנסיה והקטנת מענק שנים עודפות באופן כזה שסכום המענק שישולם לסגל אקדמי יעמוד על 65% מהמשכורת החודשית בגין כל שנה בין 30 ל 35 שנות ותק ו- 100% מהמשכורת בגין שנות וותק מעל 35 שנים. כמו כן לגמלאים שפרשו עד ליום 31 בדצמבר 2016 הופחתה הפנסיה בשיעור 2.75% תמורת קבלת תוספת יוקר ב' בשיעור מלא.

סגל מנהלי -

בעקבות הנחיית הממונה על השכר מחודש מאי 2016 להעמדת תוספת יוקר ב' בשיעור הצבירה לפנסיה תקציבית הושגו הבנות בין הממונה על השכר לועד הסגל המנהלי לפיהן עובדים שפרשו החל מיום 1 בינואר 2017 לא זכאים לתוספת מעבר לשיעור הצבירה. בחודש אוגוסט 2019, נחתם הסכם קיבוצי עם עובדי הסגל המנהלי אשר במסגרתו סוכם על שינויים בתנאי הפנסיה החל מינואר 2019. בהתאם להסכם, צבירת אחוזי הפנסיה תפחת כך שצבירה מלאה תהיה רק לאחר 35 שנה, וכן זכאות בשיעורים נמוכים יותר למענק שנים עודפות לגבי עובדים פעילים אשר צברו נכון ליום 31 בדצמבר 2018, בין 30 ל- 35 שנות ותק באוניברסיטה. לגבי עובדים פעילים אשר צברו נכון ליום 31 בדצמבר 2018 עד 30 שנות ותק, יחול תשלום מענק שנים עודפות לפי הוראות חוק הגמלאות בלבד, כלומר מענק בגובה 100% על כל שנת שירות עודפת מעל 35 שנה.
 בנוסף תחול הפחתה בקצבת הגמלאים שפרשו עד ליום 31 בדצמבר 2016 ומקבלים תוספת יוקר ב' בשיעור מלא. שיעור ההפחתה יהיה 2.75%-6% ויעשה באופן מדורג בשנים 2019 ועד 2024.

באור 14 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

- (1) בין האוניברסיטה לבין רשות מקרקעי ישראל (להלן – רמ"י) התעוררה מחלוקת בקשר לערך הקמפוס בהר הצופים ובקמפוס א' ספרא לשם קביעת דמי החכירה בגינם. האוניברסיטה מצידה שילמה את דמי החכירה לשנים 2013-2020 על פי חישוביה. במסגרת הסכם השבת הקרקעות המפורט להלן בסעיף 14ד', הוסדרה המחלוקת בנוגע לקמפוס הר הצופים כך שהאוניברסיטה תחויב ב- 6 מיליון ש"ח לשם סילוק סופי ומוחלט של מלוא החובות. בנוגע לקמפוס א' ספרא סוכם שהאוניברסיטה תחויב ב- 10 מיליון ש"ח עד להכרעה בהשגה על השומות.
- (2) בחודש דצמבר 2021, לאחר תאריך המאזן, נחתם הסכם בין האוניברסיטה לעיריית ירושלים לפיו האוניברסיטה תשלם לעיריה סך של כ-7.6 מיליון ש"ח לסילוק סופי של חובות בגין מיסים עירוניים לתקופה החל מיום 1 בינואר 2012. הסכום שולם במלואו נכון לתאריך אישור דוחות כספיים אלו.
- (3) כנגד מספר מוסדות ובכללם האוניברסיטה וחברה בת שלה הוגשה תביעה, ע"י נאמן נכסי הפירוק של חברת ברנד ל. מיידוף (להלן- התובע), לפיה קיבלו האוניברסיטה והחברה הבת, מעמותת ישעיה הורוויץ (להלן- העמותה), כספים שלא כדין בסך של כ- 36 מיליון דולר. לטענת התובע, העמותה, האוניברסיטה העברית והחברה הבת שלה היו מודעות או שהיו צריכות להיות מודעות לכך שמדובר בכספים שהועברו שלא כדין ולכן עליהן להשיב כספים אלו. בנוסף בחודש ספטמבר 2021 הוגשה תובענה בארה"ב כנגד אוניברסיטאות בישראל, ובכללן האוניברסיטה. במסגרת התובענה האוניברסיטה נתבעת להשיב סכום של כ-17.8 מיליון דולר. הטענות שבייסוד התובענה דומות לטענות הנטענות בהליך המקביל בישראל. בכוונת האוניברסיטה להגיש בקשה לסילוק התובענה על הסף.
- לדעת האוניברסיטה, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, סיכויי התביעה להתקבל נמוכים ולכן לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים בקשר לתביעה זו.
- (4) בשנת 2018 נתקבלה דרישה מעיריית ירושלים לתשלום בגין היטלי סלילה ופיתוח בחלק מהקמפוסים באוניברסיטה בסכום של כ- 128 מיליון ש"ח. מאחר והדרישה בשלב מקדמי לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכויי הדרישה. יחד עם זאת להערכת ההנהלה סכום הדרישה הינו חסר בסיס.
- (5) בשנת 2015 נתקבלה דרישה מעיריית רחובות לתשלום היטלי פיתוח בסכום של כ- 15 מיליון ש"ח. התיק בתהליך גישור מול העירייה. כמו כן, התקבלה בחודש אוגוסט 2021 דרישה נוספת בסכום של כ- 25 מיליון ש"ח לתשלום רטרואקטיבי של מיסים עירוניים. להערכת ההנהלה סכום הדרישה הינו חסר בסיס ותוגש השגה בהתאם.
- (6) בשנת 2019 הוגשה תובענה ייצוגית בהיקף של 18 מיליון ש"ח נגד מספר מוסדות השכלה גבוהה, וביניהם האוניברסיטה, בעניין השבתם של תשלומי שכר הלימוד ותשלומים נלווים שגבו מהסטודנטים בגין התקופה בה התקיימו לימודים מרחוק בשל נגיף הקורונה. הוגשה בקשה מצד האוניברסיטה לסילוק התובענה על הסף, וממתניים להכרעת בית המשפט בעניין.
- (7) בהמשך לאמור בסעיף ג' להלן בעניין עסקת הוגייטק, האוניברסיטה הגישה בחודש נובמבר 2020 השגה על שומת מס שבח. לאחר משא ומתן בין הצדדים אושר בחודש ספטמבר 2021 הסכם פשרה אשר קבע את שווי שלב א' של העסקה לצרכי מס שבח על סך של 208 מיליון ש"ח ואת חבות מס השבח על סך של כ- 21 מיליון ש"ח בהתאם. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, חבות המס שולמה במלואה על ידי האוניברסיטה.
- (8) באוקטובר 2021, לאחר תאריך המאזן, התקבלה דרישה של הועדה מקומית לתכנון ולבניה בירושלים לתשלום היטל השבחה בגין מקרקעין בעסקת הוגייטק (ראה להלן בסעיף ג') על סך של כ- 50 מיליון ש"ח. האוניברסיטה הגישה ערעור במסגרתו טענה, בין היתר, כי בהתאם להוראות חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965 האוניברסיטה פטורה מתשלום היטל השבחה בגין התכנית האמורה. טרם התקיים דיון בנושא.
- (9) הנהלת האוניברסיטה, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, כללה הפרשה בדוחות הכספיים בסכום שלדעתה מספק כיסוי לתביעות האמורות לעיל ולתביעות נוספות שעלו במהלך פעילותה השוטפת.

באור 14 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)**ב. הסכם מול הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת)**

ביום 28 בפברואר 2018 נחתם הסכם בין האוניברסיטה לות"ת (להלן - "ההסכם"), במטרה להבטיח איזון תקציבי שיוביל לחיזוק המצוינות האקדמית והמנהלית של האוניברסיטה, ולאפשר לה יציבות פיננסית בטווח הארוך. על פי ההסכם, תמיכת המדינה הצפויה בתקציב השוטף של האוניברסיטה במסגרת הסכם זה תעמוד על 100 מיליון ש"ח בממוצע לשנה, במשך כ- 10 שנים (להלן - "תקופת התכנית"), המהווים תוספת של 70 מיליון ש"ח בהשוואה לשנת הבסיס, וסה"כ כ- 700 מיליון ש"ח נוספים, וזאת במקביל לצעדי התייעלות, חיסכון וצמיחה מצד האוניברסיטה. מטרת התכנית הינה כי עד סוף התקופה האוניברסיטה תוכל להעמיד תקציב שוטף מאוזן ללא כל תמיכה ייחודית.

להלן עקרונות תכנית ההבראה אשר גובשו במסגרת ההסכם (להלן - "התכנית"):

(1) סגירת הגרעון המבני השוטף

האוניברסיטה התחייבה לנקוט בצעדים הכוללים חסכון בעלויות שכר ורכש והגדלת מקורות הכנסה כך שבכל שנת תקציב בתקופת התכנית, ביצוע בפועל של התקציב השוטף שאושר על ידי הוועד הפועל יהיה מאוזן ללא גרעון.

(2) סגירת ה"גרעון הצבור"

"הגרעון הצבור" כהגדרתו בהסכם - מחויבויות לגורמים חיצוניים כולל מחויבויות שכר, מחויבויות לגורמים פנימיים ומחויבויות נוספות אשר אינן באות לביטוי בדוחות הכספיים של האוניברסיטה. האוניברסיטה התחייבה לסגור את הגרעון הצבור המסתכם לכ- 1.8 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2016, בתוך עשור וזאת בין היתר באמצעות מימוש נכסים שאינם משמשים לפעילות אקדמית. בנוסף, התחייבה האוניברסיטה להעמדת בטוחות ממקורות אחרים להבטחת ההתחייבויות. נכון לתאריך אישור הדוחות הכספיים, האוניברסיטה הפקידה בחשבונות בנק יעודיים סך של כ- 264 מיליון ש"ח המיועדים לסגירת הגרעון ולהקמת קרן נדל"ן פנימית בהתאם להסכם ויתרת "הגרעון הצבור" נטו הינה כ- 0.9 מיליארד ש"ח.

(3) עמידה ביעדי מערכת ההשכלה הגבוהה

במסגרת היעדים הלאומיים שהוצבו למערכת ההשכלה הגבוהה, התחייבה האוניברסיטה לפעול באופן אינטנסיבי לעמידה במטרות לאומיות, כגון הגדלת מספר הסטודנטים במקצועות עתירי ידע, הגדלת מספר הסטודנטים בני המיעוטים ומהחברה החרדית.

(4) שינוי מבנה תאגידי

האוניברסיטה נקטה בצעדים לשינוי המבנה התאגידי של האוניברסיטה, וזאת בין היתר במטרה לחזק את אפקטיביות הפיקוח של הוועד המנהל על הנהלת האוניברסיטה.

(5) בקרה ואכיפה

הוקמה ועדה מטעם הות"ת שתפקידה לפקח אחר ביצוע תכנית זו באמצעות פגישות עם הנהלת האוניברסיטה.

בנוסף, האוניברסיטה מינתה ועדה פנימית מטעם הוועד המנהל לליווי יישום התכנית. תמיכת המדינה, כאמור לעיל, מותנית בעמידת האוניברסיטה בכלל אבני הדרך המנויות בתכנית זו. בחודש פברואר 2022, דיווחה הנהלת האוניברסיטה לוועדה מטעם הות"ת על עמידה בהסכם ההבראה נכון לשנת תשפ"א.

באור 14 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)**ג. הסכם להקמה והפעלה של פארק העברית (להלן- "הפרויקט")**

במהלך שנת 2018, האוניברסיטה רכשה ביחד עם הרשות לפיתוח ירושלים (להלן- הר"ל"י) מניות נוספות בחברת הוגייטק אשר ייעודה היה הקמת גן טכנולוגי עתיר מדע בקמפוס א. ספרא. אחרי רכישת המניות, האוניברסיטה והר"ל"י (להלן- הצדדים) החליטו להפעיל את הפרויקט במסגרת האוניברסיטה.

הצדדים הסכימו כי יהיו זכאים לתמורות מהפרויקט בהתאם לשיעור אחזקתם בהוגייטק. לאור זאת, עלות ההשקעה בחברה הוכרה כדיבידנד בעין על ידי חלוקה רעיונית של הזכויות בקרקע לצדדים באופן יחסי להחזקתם. חלקה של האוניברסיטה בזכויות בקרקע נכללה במסגרת עלות הנדל"ן להשקעה בדוחות כספיים אלו. בנוסף לכך, תשלומי מס שבח הנובעים מהעסקה (ראה ביאור 14 א (7) לעיל) יוחסו לעלות הנדל"ן להשקעה. האוניברסיטה פרסמה מכרז להקמה והפעלה של הפרויקט ובחודש דצמבר 2019 חתמה על חוזה עם חברת גב ים (להלן- "החברה"). בהתאם להסכם, החברה תקים את הפרויקט כולו ובתמורה לכך, האוניברסיטה תחכיר בחכירת משנה לחברה, את חלקה בפרויקט על פי שיעור עסקת הקומבינציה (66%), למשך תקופת חכירת המשנה (49 שנה עם אופציה להארכה ב-49 שנים נוספות). בנוסף לכך, החברה תתפעל את כל הפרויקט, כולל חלק האוניברסיטה ותשלם לאוניברסיטה סכומים מתוך תקבולי הפרויקט בהתאם לחלקה בקומבינציה ובמקביל תעביר להר"ל"י סכומים מתוך התקבולים מהפרויקט בהתאם ליחס השקעתה ברכישת מניות החברה. המועד הצפוי להשלמת השלב הראשון של הפרויקט (להלן- שלב א') הכולל כ-130,000 מ"ר, הינו בשנת 2024.

בחודש ספטמבר 2020 התקבל היתר דיפון וחפירה והחלו העבודות להקמת הפרויקט. בחודש דצמבר 2020 נחתם הסכם שכירות ראשון ומהותי להשכרת 16,500 מ"ר בבניין הראשון של הפרויקט.

בחודש ספטמבר 2021 הגיעו הצדדים להסכמה עם רשויות המס על שווי שלב א' של העסקה בסך 208 מיליון ש"ח. האוניברסיטה הכירה בשנת הדוח ברווח של כ-66 מיליון ש"ח בגין מכירת 66% מהקרקע כנגד חייבים בגין עסקת קומבינציה המשקף את חלק האוניברסיטה בפרויקט. נכון לתאריך המאזן הושלם כ-4% מתוכנית שלב א'.

ד. הסכם להשבת קרקעות והקמת מעונות עם רשות מקרקעי ישראל

בחודש נובמבר 2021, לאחר תאריך המאזן, נחתם הסכם בין האוניברסיטה לבין רשות מקרקעי ישראל (להלן- רמ"י) לפיו האוניברסיטה תשיב לרמ"י מספר מתחמי קרקע בהר הצופים ובגבעת רם אשר לאוניברסיטה זכויות חכירה בגינם. בתמורה להשבה רמ"י תקדם את התכנון והפיתוח של מתחמים אלו, תשווקם לטובת פרויקטים של מגורים, דיור להשכרה, דיור מוגן, מסחר ותעסוקה, ותעביר חלק מתקבולי השיווק לאוניברסיטה. מאחר שתקבולי השיווק עתידיים להתקבל רק לאחר שיווק המתחמים ולצורך עמידת האוניברסיטה בהסכם עם ות"ת (ראה באור 14 ב'), הוסכם כי רמ"י תשלם לאוניברסיטה מקדמה בסך של 400 מיליון ש"ח בתשלומים שנתיים עד שנת 2027, על חשבון חלקה של האוניברסיטה בתקבולי השיווק.

בנוסף, הוסכם שמתחמי המעונות הכוללים בהסכם יפונו רק לאחר שתושלם בנייתם של המעונות החלופיים שהאוניברסיטה תקים בגבעת רם או לאחר מועדים קאלנדריים הקבועים בהסכם לפי המוקדם. רמ"י תשתתף בעלות הקמת המעונות בסך של 50 מ"ש"ח (להלן - "הסכום להקמת המעונות") אשר יצטרף למענק בסך של 100 מ"ש"ח שיעניק משרד האוצר לטובת בנייתם. מתוך הסכום להקמת המעונות יקוזז חוב האוניברסיטה בגין העבר (כולל 16 מיליוני ש"ח בגין קמפוס הר הצופים וא' ספרא כאמור לעיל בסעיף א'), לאחר הסכמה בין הצדדים על גובה החוב. נכון לתאריך אישור הדוחות הכספיים טרם קיים מידע על חבות מס שבח.

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 15 - הקצבות מהוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת)

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,117,621	1,178,995	השתתפות ישירה
41,932	41,932	הקצבות מקבילות
49,639	31,911	מלגות ואחרות
35,976	54,406	השתתפות מיוחדת
8,137	27,933	הקצבות למחקר
89,732	58,776	הקצבות שונות
353,137	355,258	השתתפות ברכיבי פנסיה תקציבית
122,944	130,044	הבראה והתייעלות (ראה באור 14 ב')
1,819,118	1,879,255	
		הוסף -
14,539	9,479	איזון פיננסי, בהתאם להסכם
14,539	9,479	
		בניכוי -
353,137	355,258	השתתפות בפנסיה התקציבית
10,524	9,623	השתתפויות שנרשמו בשנה קודמת
12,694	11,922	העברה של הקצבות מקבילות לצדדים שלישיים
75,522	18,881	העברה לצדדים שלישיים
9,244	9,572	העברה למחקרים ופרויקטים מיוחדים
5,844	35,314	העברה לפרויקט פיתוח
(6,000)	2,531	הכנסות מראש
460,965	443,101	
1,372,692	1,445,633	

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 16 - הכנסות מסטודנטים

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

209,540	212,700
15,869	12,317
5,294	5,640
34,295	50,092
3,422	4,094
12,038	12,868
280,458	297,711

א. ההרכב

שכר לימוד רגיל, ראה ב' להלן
שכר לימוד תלמידי חו"ל
דמי רישום
מעונות
מכינה אקדמית
אחרות

ב. פירוט הכנסות משכר לימוד רגיל

119,407	122,182
59,611	59,837
30,522	30,681
209,540	212,700

תואר ראשון
תואר שני
אחר

באור 17 - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

26,941	27,628
61,507	53,844
11,494	8,017
16,194	21,305
116,136	110,794

הכנסות משירותים
כנסים, קורסים ותוכניות לימוד מיוחדות
דמי שכירות
אחרות

באור 18 - הוראה ומחקר ושירותי עזר

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר				
2020		2021		
סה"כ	סה"כ	צידוד, ריהוט	הוצאות	שכר ונלוות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,325,379	1,294,039	67,187	236,148	990,704
385,144	348,573	26,134	204,179	118,260
50,409	53,927	5,427	21,406	27,094
1,760,932	1,696,539	98,748	461,733	1,136,058

תקציב רגיל
תקציב מחקר
תקציבים אחרים

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 19 - שירותים ומלגות לסטודנטים

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			
2020	2021	הוצאות	
סה"כ	סה"כ	שוטפות	שכר ונלוות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,438	21,246	21,246	-
126,864	129,773	129,773	-
62,377	69,381	36,281	33,100
201,679	220,400	187,300	33,100

פטור משכר לימוד
מלגות, מענקים ופרסים
דיקנט הסטודנטים ואחרים

באור 20 - הוצאות ישירות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			
2020	2021	הוצאות	
סה"כ	סה"כ	שוטפות	שכר ונלוות
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
41,209	41,133	7,241	33,892
6,656	6,715	6,715	-
47,865	47,848	13,956	33,892

תקציב רגיל
תקציבים אחרים

באור 21 - ריכוז הוצאות שכר

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
943,666	968,820
128,765	134,834
177,767	185,282
62,625	90,862
1,312,823	1,379,798

משכורות ברוטו
מיסי מעביד
הוצאות סוציאליות
עדכון עתודות לזכויות עובדים בעת פרישה

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 22 - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
65,653	63,639	שכר ונלוות
3,143	5,353	שכר דירה ואחזקה
638	828	אחזקת ושכירות כלי רכב
1,487	841	דואר, טלפון ותקשורת
2,599	2,439	צרכי משרד והדפסות
990	1,263	אש"ל, כיבודים ונסיעות
4,185	7,895	שירותים מקצועיים
537	655	מסים ואגרות
10,404	8,436	אחרות
89,636	91,349	

באור 23 - הוצאות מימון, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(823)	(470)	הכנסות מעסקאות הגנה על שערי מט"ח, נטו
(1,285)	(14,241)	הכנסות ריבית מפיקדונות ושערוך השקעות
(4,678)	(31,266)	הפרשי שער בגין יתרות מאזניות צמודות מט"ח
890	1,047	הוצאות בנקאיות
149,740	130,637	עלות ריבית בגין מחויבויות אקטואריות, נטו
143,844	85,707	

באור 24 - עסקאות עם צדדים קשורים

א. האוניברסיטה מבצעת עסקאות עם חברות בנות שלה וצדדים קשורים אחרים, שעיקרן חיובים על ידי האוניברסיטה לתקורה על חשבון מחקר ופרויקטים מיוחדים, השכרת מבנים, החזרי עלויות שכר, ריבית וחיובים שונים אחרים.

ב. תגמול נושאי משרה

סך תגמול נושאי משרה לשנים תשפ"א ותשפ"ב עמד על כ- 3,062 אלפי ש"ח וכ- 3,019 אלפי ש"ח בהתאמה.

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 25 - השוואה לתקציב (בלתי מבוקר)

א. ההרכב

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021		
ביצוע תקציבי	תקציב	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
		מחזור הפעילויות
1,660,886	1,649,314	הקצבות מהוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת)
89,113	101,078	תרומות מאגודות הידידים ואחרים
247,619	236,008	הכנסות מסטודנטים
5,794	5,442	הכנסות מתמלוגים
538,603	670,952	הכנסות אחרות
700,965	700,965	סכומים ששוחררו מנכסים נטו שהוגבלו לפעילויות
3,242,980	3,363,759	
		עלות הפעילויות
1,990,938	2,070,355	הוראה ומחקר ושירותי עזר
169,002	162,175	שירותים ומלגות לסטודנטים
635,698	636,983	הוצאות בגין פנסיה תקציבית
66,596	59,562	עדכון עתודות לזכויות עובדים והפרשות אחרות
-	-	הוצאות פחת והפחתות
129,606	139,609	הוצאות ישירות אחרות
2,991,840	3,068,684	
251,140	295,075	הכנסות נטו מפעילויות
202,852	239,372	הוצאות הנהלה וכלליות
20,715	27,383	הוצאות גיוס תרומות
25,123	23,609	הוצאות פרסום ושיווק
248,690	290,364	
2,450	4,711	הכנסות נטו לפני מימון
2,340	4,711	הוצאות מימון, נטו
110	-	הכנסות נטו לשנה

ב. התקציב אושר על ידי הוועד הפועל ביום 25 באוקטובר 2020.

ג. סכום התקציב השנתי נגזר מתוך תקציב מאושר רב שנתי לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה זמנית.

באורים לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021

באור 26 - השוואה לדוח ביצוע (בלתי מבוקר)

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2020 אלפי ש"ח	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021 אלפי ש"ח
(29,132)	155,591
(7,652)	(4,885)
(4,678)	(31,266)
174,434	179,258
(94,681)	(117,062)
3,706	29,371
5,867	(4,501)
(64,736)	(86,634)
-	(43,420)
-	(65,517)
-	(9,644)
(4,464)	(1,181)
51,129	-
(3,669)	-
26,124	110

עודף (גרעון) לשנה - לפי דוח על הפעילויות
 ביטול עסקאות הזדויות עם הקרנות הצמיתות
 הפרשי שערך בגין יתרות מאזניות צמודות
 פחת והפחתות
 עדכון עתודה לפנסיה, נטו
 עדכון הפרשות שכר שלא תוקצבו
 ביטול חלקנו בהוצאות (הכנסות) נטו של תאגידים מוחזקים
 סכומים ששימשו לרכישת רכוש קבוע
 עדכון הפרשות אחרות
 רווח הון מעסקת קומבינציה
 הכנסות משערך השקעות
 גידול בחסכונות חוקרים, נטו
 חסכונות נפטרים
 ביטול הכנסה מהגבלה זמנית שהוסרה

עודף תפעולי שוטף בתקציב הרגיל לפי דוח ביצוע